

Polyneuropathie

Polyneuropathie is een beschadiging van de zenuwen in de benen en soms in de armen.

De volgende verschijnselen kunnen voorkomen:

- Doof en/of afwezig gevoel, gevoel van watten, slapend en tintelend gevoel. Dit begint meestal in de voeten en na verloop van tijd kan het zich uitbreiden naar de benen en de handen. De gevoelstoornissen zijn meestal symmetrisch.
- Andere klachten die voorkomen zijn krachtsverlies, pijn, krampen en onrustige benen met name 's avond en 's nachts.

De meest voorkomende oorzaken zijn diabetes mellitus (suikerziekte) en alcoholmisbruik.

Voorkomen

- Bij type 1 diabetes komen klachten van polyneuropathie voor bij 13-17 procent van de mensen.
- Bij type 2 diabetes komt polyneuropathie voor bij 5-35 procent.
- De kans op polyneuropathie neemt toe met de duur van de diabetes en bij een slechte instelling.
- Mensen met diabetisch oog- en nierbeschadiging hebben ook vaker polyneuropathie.

Diagnose en onderzoek

De neuroloog kan door middel van een neurologisch onderzoek vaststellen of er sprake is van een polyneuropathie. Aanvullend onderzoek is soms nodig en bestaat uit een EMG (electromyografie) waarmee de zenuwen met elektrische stimulatie kunnen worden 'doorgemeten'. Aanvullend laboratorium onderzoek naar onderliggende oorzaken is vaak nodig.

Behandeling

Klachten van polyneuropathie zijn lastig te behandelen. Het allerbelangrijkste om verergering van de klachten te voorkomen van polyneuropathie bij diabetes is het goed instellen van de diabetes. Streef naar een HbA1c van < 7 %, een nuchtere bloedsuiker tussen de 5 en 7 en een bloedsuiker 2 uur na de maaltijd < 10 mmol/l.

Bij een polyneuropathie ten gevolge van alcoholmisbruik is het staken van alcohol belangrijk. Uw huisarts kan u hierbij begeleiden. Bij een polyneuropathie ten gevolge van een vitaminedeficiëntie kan gerichte vitamine behandeling belangrijk zijn. De symptomen van de polyneuropathie worden met verschillende medicamenten behandeld. Hierbij kan het zijn dat een bepaald medicijn u helemaal geen verlichting geeft en een andere wel. Soms moet u dus in overleg met de neuroloog meerdere medicijnen uitproberen tot u gevonden heeft welke medicament het best bij u past.

Medicamenten die verlichting kunnen geven

- **Amitriptyline (Tryptizol):** 25 mg voor het slapen. Ophogen tot maximaal 75-125 mg per dag.
Bijwerkingen: sufheid, droge mond, moeite met uitplassen, wazig zien en verstopping.
- **Carbamazepine (Tegretol):** 200 mg 1 tot 2 per dag. Geleidelijk ophogen naar 200 mg 3-4 per dag. Bij ouderen 100 mg met 2 per dag beginnen.
Bijwerkingen: duizelig, slaperig, vermoeidheid, misselijk, huidafwijkingen bij de start (geneesmiddelenexantheem) droge mond, hoofdpijn en dubbelzien.
- Fenytoïne (Diphantoïne): **150 mg 2 per dag. Bloedspiegels controleren op indicatie (toxisch > 20 mg/ml).**
Bijwerkingen: duizeligheid, dronkemansgang, lusteloosheid en beven. Oppassen met andere medicijnen gezien vele interacties.
- **Natriumvalproaat (Depakine):** 200 mg 3 per dag. Ophogen naar 400 mg 3 per dag.
Bijwerkingen: misselijkheid, braken, diarree, beven van de handen, gewichtstoename, sufheid.
- **Tramadol (Tramal):** start 50-100 mg 2 per dag. Ophogen tot maximaal 200 mg 2 per dag.
Bijwerkingen: misselijkheid en braken, duizeligheid, sufheid, zweten, droge mond, hoofdpijn, verstopping, moeheid, jeuk en huiduitslag,
- **Paroxetine (Seroxat):** start 10 mg per dag bij ontbijt. Ophogen per twee weken tot maximaal 50 mg per dag (ouderen maximaal 40 mg).
Bijwerkingen: misselijkheid, slaperigheid, transpiratie, tremor, spierzwakte, droge mond, slapeloosheid, seksuele stoornissen, verstopping en verminderde eetlust.
- **Gabapentine (Neurontin):** dag 1: 300 mg; dag 2: 2 x 300 mg; dag 3: 3x 300 mg per dag. Ophogen tot 3 x 600 mg.
Bijwerkingen: slaperigheid, vermoeidheid, ataxie, tremor, duizeligheid en dronkemanspraak.
- **Oxycodon CR (OxyContin):** start 10 mg per dag. Per 3 dagen ophogen met 10 mg. Twee maal daags. Maximaal 2x60 mg. Gemiddeld 40 mg per dag geeft voldoende analgetisch effect.
Bijwerkingen: sufheid, verstopping, misselijkheid en braken, duizeligheid, hoofdpijn, zweten, droge mond, desoriëntatie, blozen, stemmingsveranderingen, hartkloppingen, hallucinaties, verwardheid, nachtmerries, stoornissen in het zien, bloeddrukdaling en ademhalingsdepressie kan optreden.
- **Pregabalin (Lyrica):** start 150 mg per dag, na 3-7 dagen ophogen tot 300 mg. Maximaal tot 600 mg per dag. (Lyrica is een nieuw middel en komt pas in aanmerking als de middelen zoals de anti-epileptica (Carbamazepine, Depakine, Gabapentine) of Amitriptyline niet blijken te werken.)
Bijwerkingen: slaperigheid, duizeligheid en vermoeidheid.
- Vooral bij spierkrampen: **Clonazepam**, 0.5 mg 's avonds, eventueel op te hogen tot maximaal 2 mg per dag.